

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

A magyar katona.

Áldozunk a Felvidékért! Horthy Miklósné felhívása a magyar társadalomhoz.

A Kormányzót és a kormányt táviratban köszöntötte a vármegye kisgyűlése.

A közigazgatási bizottság ülése.

Vitéz Fluk Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő jelentése a vármegye mezőgazdasági helyzetéről.

Hizómarha exportban ezentűi csak a hízaló gazdaságok vehetnek részt. **Dr. Döry Gyula** nyilatkozata.

Nagygyűlés Hatvanban a Felvidék visszatolásáért.

„Öreg Vitéz” Emlékezzünk régiekről... Komáromi emlékek.

Hevesy Gusztávné Eger: Séta a gonosz ember kertjében.

Megyei hitelszövetkezetek gyűlése a megyeházán. **Schandi Károly** és **vitéz Subik Károly** beszédei.

Az Egri Unnapi Hét kiállításairól.

Látogatásunk a gyöngyösi városházán. A gyöngyösi termelők katasztrófális esztendeje.

Gáspár tábornok szobra Hatvanban.

Pedagógus: Reflexiók a „Középiskola és a jogi szakoktatás” című cikkhez.

A Kormányzóné „Magyar a magyarért” akciójának visszhangja a hatvani kereskedő társadalomban.

Kereskedők országos nagygyűlése Egerben megalakította a magyar kereskedők nyugdíjgyesületét.

Irodalom.

Hírek. — Továbbá beszámóiok a megye minden részéből.

HATVAN
1938. OKTÓBER HÓ 15.
IX. ÉVF. 13. SZÁM.

Ripária

PENTA

SZŐLŐTELEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦ ♦ H/ ZAI ♦ ♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZŐ
ES AMERIKAI
ALANYVESSZŐ

Ripária anyatelep az ecsédi telepen!

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Mathász Pipiske
Szauder Guszláv
Szőlőkertek királynője musc.

Tonpa Minály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Mathász Jánosné chass.
Szauder Guszláv né musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEJELNIK HAVONTA KÉTSZER. ELŐFIZETESI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

A magyar katona.

Nemzetünk és jövőnk sorsfordító napjaiban impozánsan nyilatkozik meg a magyar egység. A politikai és társadalmi életünkben a történelmi idők által megkövetelt pártokfeletti és osztályokfeletti nagy magyar szolidaritás nyugalmat és méltóságot sugároz a nemzet arcán. Felemelő és erőtadó érzéssel tölt el mindannyiunkat, hogy ime, tudunk egyedek lenni és mindenre elszántan, megbonthatatlan sorokban sorakozni fel a nemzetet vezérlő Kormányzónk és az alkotmányos vezetők mögött Valóban, ezekben a napokban mindennel dacolni képes acél-szilka a magyar nép és ezen az acél-szilán megtörne ma a pokol minden támadása.

Amikor azonban a magyar polgárság egysége ilyen lelkesítő és hitet, reményt nyújtó öntudatot ébreszt a szemlélő lelkében s a történelmi percek lázas rohanásában és izgalmaiban is szent elhatározással, szilárd fejvelében várjuk az eseményeket, kutató szemünk nemcsak a külföldön keres bástyákat és támaszpontokat a reánk váró és még küszöbön álló nehéz küzdelmekhez. Jöhetnek örök hálával és soha el nem felejtendő barátsággal zeng szívünk köszönetet a nagy olasz nemzet Mussolinijának az értünk Münchenben tett férfias kiállításért s noha Hitler vezérnek és kancellárnak neve mint a magyar követelések hatalmas szószólója cseng hegyen-völgyön e csonka hazában s a baráti lengyel nemzetnek is köszönő kézszorítást küld gondolatban minden magyar. — mégis: a mi legnagyobb erőnk itthon van, közöttünk van, s glóriásan emelkedik babérkoszorú alakja az őszi napsugárban, multak dicsőségétől és a jelen bámulatától övezve. Ez a mi igazi erőnk, örök nemzeti ideálunk, büszkeségünk, világító nagyságunk, ezeréres védőpajzsunk: a m a g y a r k a t o n a.

Már ezer évvel ezelőtt, vagy még sokkal régebben megismerte a világ. Évszázadokon át irányította a történelmet és védte a keresztény kultúrát Európában. Török és tatárulás ellen szinte pusztán mellével védte Nyugat fejlődését. Itt előttünk az egri vár romjai is példát mutatnak erre. Mert ugyanaz a kéz építette a párisi Saint-Chapelle templomot, mint az egri vár ősi székesegyházát, s az egri vár temploma azért hever romokban, hogy a keresztény műveltség embere ma is teljes szép-

ségében láthassa Párisban a köcsipkés, építészeti költeményt.

Mátyás királyunk katonáit bámulta az egész világ, mint ahogy csodálta később a 48-as honvédek hősiességét, vagy ahogy az ellenség is tisztelettel említette a világháborúban a magyar baka nevét.

Hűszévi gúzsbakötésünk után felpattantak végre a trianoni bilincsek a magyarság kezéről s kormányunk a katonai egyenjogúságunk kimondása után hozzájárult a magyar hadsereg korszerű fejlesztése mellett a trianoni létszám felemeléséhez is. Mindenkit, aki magyar, szinte könnyes örömmel töltött el, amikor látta, hogy végre méltó keretekben jelenik meg előttünk és szabad és korlátlan újra a magyar királyi honvédség.

Mámorosan hallgatjuk kivonuló katonáink dobbanó lépését. Simogatja, beczi tekintetünk a daliás magyar fiúk acélos sorait. Tisztek, altisztek, közlegények fegyelmezett sorokban, de testvéri érzésben egybeforva és egy szívet és egy gondolatot, a nagy magyar eszményektől telített lélekkel menetelnek. Ez a hadsereg nem szoldateszka, ez minden ízében magyar, ez a miénk, minden katona testvére valamennyi magyarnak és minden magyar polgár úgy érzi, hogy ő is tagja ennek a gyönyörű hadseregnek, amelyre beletartozni öröm és büszkeség, s nem a törvény kényszerének, hanem kitüntetésnek veszi, aki benne szolgálhat.

Napjainkban, amikor a történelem szekere dübörög Európa országutjain, mindennél fontosabb, mindennél drágább és féltettebb kincsünk a magyar katona. Minden tiszteletet a diplomáciának, a felelős kormányzatnak, a határkiigazítás tárgyalásaira kiküldött delegációnak, — de a magyar kormány szava, a diplomácia és a kiküldött delegációk hangja minden külső támogatás mellett is, sőt a nagyhatalmak határozata mellett is csak olyan erős, amilyen erőt szavaiknak a magyar hadsereg ereje, felkészültsége, fegyelme és szelleme kölcsönöz. A háború után, amikor ájultan hevert ellenségei között a csonka ország, akkor is a magyar katona, a limanovai magyar huszár, a doberdói, a gorlitzei és a piavei magyar baka-hősök tisztelete hozta segítségünkre a külföldi barátokat. Éppen ezért most,

amikor a magyar katonákat várja a visszacsatolandó Felvidék, amikor Ipolyság városa és Sátoraljaújhely elszakított része a magyar katona felejtetlen bevonulása után újra magyar területté vált, a visszatért testvérek érzései visszhangot ütnek a mi szívünkben is és üdvözljük, köszöntjük hazánk legnagyobb büszkeségét, jövőnk legnagyobb és legerősebb biztosítékát, a Felvidék visszacsatolásának biztosítóját, a lelkünkben és vérünkben való magyar katonát.

Sziklaszilárd népünk egysége, imponáló a magyarság fegyelme és nyugalma e kritikus órákban. Az egységet és a fegyelmet megtartjuk, mert történelmi kötelesség és felelősség parancsolja. De a hitünk, a bizodalunk, erőnk és büszkeségünk

az ezer év dicsőségében ragyogó magyar katona. S amikor dobogó szívvel nézzük hadseregünk menettelő daliás fiait, akik hűségben a legfőbb Hadurhoz és szeretett hazánkhoz, délcegen, bokréltásan, dalolva vonulnak előttünk, imaként száll fel lelkünk-ből a kívánság, hogy a Magyarok Istene segítse őket minél előbb arra a földre, amelyet minden magyar egyre türelmetlenebbül vár vissza a csonka országhoz, ahonnan bűnös elmék és kezek husz évvel ezelőtt elszakították.

Magyar katonáink, drága szép honvéd fiaink, ennek a szebb jövőt építő nemzetnek minden szerelete és rajongása kísér utaitokon, amely a virrva-várt magyar feltámadáshoz vezet.

Áldozunk a Felvidékért!

Horthy Miklósné felhívása a magyar társadalomhoz.

Magyar a magyarért!

A magyar igazság győzelme utban van: rövid idő kérdése felvidéki testvéreink visszatérése az ősi hazához.

Huszéves idegen uralom szörnyű nyomása nehezedik rájuk: nyomor, szenvedés, börtön az osztályrészük. A nélkülözés és a szenvedés segítségért kiált. Ez a segítség ma egyetemes magyar parancs: a népi együvértarozás parancsa.

A Felvidék őslakói nem magukért, de mindnyájunkért, az egész magyarságért küzködnek és szenvednek husz keserves esztendő óta. Sanyaru sorsuk áldozatra kell hogy kötelezze az egész magyarságot: kicsinyt és nagyot egyaránt. Le kell törülni homlokukról a megpróbáltatások veritékét, orvosolni az őslakosságon ütött sebeket. A Felvidéken nem lehet éhező száj, fázó gyerek, otthontalan család.

A magyar becsület és a magyar testvériség azt követeli mindnyájunktól: hozzunk meg minden áldozatot a Felvidék nyomorának enyhítésére.

Szívünk sugallatára, hallgatva a nemzeti irányu szervezett nőmozgalommal együtt kérő szóval fordulunk tehát a magyar nemzet minden tagjához, szegényhez, gazdaghoz egyaránt: adományokkal segítsenek a Felvidék inségén. Minden fillérre szükségünk van, mert a bajok rendkívüliek s a tennivalók nem tűrnek késedelmet. Aki magyar, az jöjjön a magyarért, a magyar szívu induljon meg a magyar szívért.

A közös magyar sors egyik legnagyobb mai kötelessége: áldozunk a Felvidékért!

Imrédy Béláné s. k.,
a munkabizottság elnöke.

Horthy Miklósné s. k.,
a mozgalom védnöke.

A hatvani kereskedők adományai a „Magyar a magyarért” akció javára.

Lapunk más helyén már megemlékeztünk az OMKE hatvani fiókjának választmányi üléséről, ahol a Főméltóságú Asszony, s vitéz dr. Imrédy Béláné kéror szözetára a választmány ívet fektetett fel az adományok összegyűjtése céljából.

A legnagyobb tisztelettel és elismeréssel kell megemlékeznünk a lelkes és hazafias érzésű adományozókról, akik között sok olyan is akadt, akik igazán erejükön felül hoztak áldozatot a hazafias érzésük oltárán.

A kereskedők mozgalomához csatlakoztak a hatvani pénzintézetek is, sőt néhány olyan lelkes adakozó is akadt, akik csak véletlenül nyertek betekintést az ivbe.

Miután lapzártakor a gyűjtés még folyamaiban van, így ez alkalommal az alábbiakban csak a gyűj-

tés eddigi eredményét áll módunkban közölni:

Balla Benő 2, vitéz Doklay Gyula 10, Duchon Árpád 10, Fehér József 5, Fuchs Lajos 5, Haász Jenő 5, Hajdu Ármin 50, Heidrich János 3, Hangya Szövetkezet 10, Károlyi Manó 5, Kaptás Gyuláné 1, Kiss és Schiebl 10, Kindtner József 2, Klang Sándor 5, Klein Pál 10, ifj. Kovács István 1, Krieger Béla 10, özv. Löwy S.-né és Fia 2, Marsó Mihály 1, Molnár Ferenc 3, Osim Istvánné 10, Papp János 1, Padár József 1, Sipos Béla 1, Suba Árpád 2, Schwartz László 10, Szende István 50, Tusor Sándor 10, ifj. Dr. Tuzson János 10, Végh Dezső 2, Vig Vilmos 10, Weisz Gyula 3, Weisz Miksa 5, Kindtner András 2, Pénzintézetek: Angol-Magyar Bank 20, Hatvani Népbank 20, Magyar-Olasz Bank 20, Hatvan Városi Hitel Szövetkezet 10, Danielisz Mihály 5, Széman gyógyszerár 5, Sebök Jenő 2 pengő.

A kormányzót és kormányt táviratban köszöntötte a kisgyülés.

Hevesvármegye törvényhatósága október hó 15-én delelőtt 11 órakor tartott ülést. Az elnöklő dr. *Hedry Lőrinc* főispán a gyűlésen megjelentek lelkes eljenzéséről kísérvé a következő nemes hazafias érzéstől áthatott megnyitóbeszédet tartotta:

— Ugy érzem, hogy a kisgyülés minden tagja osztja a nézetemet, hogy a magyar sors ilyen fontos pillanatában a törvényhatóság nevében bizonyos megnyilatkozásokat tegyünk. Kétségtelen, hogy a komáromi események minden önértzes magyaroknak arcába kergették a vért.

Mi a müncheni megállapodás alapján komoly készütséggel mentünk tárgyalni. Ott azonban komoly tárgyalási készség helyett körmönfont elodázási politikával találkoztunk, s a komáromi tárgyalásokon a müncheni egyezmény kijátszása kíséreltetett meg. A magyar delegáció a nemzeti méltóságnak tartozott azzal a lépéssel, hogy a tárgyalásokat befejezettnek nyilvánította. Ilyen komoly pillanatban szükség, hogy a törvényhatóság állást foglaljon a magyar élet égető kérdéseiben. Hazafiatlan és bűnös ember az, aki fejvesztett jajgatással, rém- és álhírek terjesztésével igyekszik az események nyugodt megítélését megzavarni. De épp ilyen bűnös az, aki az ellenkező végtelbe téved és a virtuskodás lázában fejjele is kész nekimenni az akadályok orcfalának. Minél inkább fojlogatja torkunkat az önértzes és igazságú kereje, annál inkább csak egy kötelességünk van: összeszorított fogakkal akarni, akarni és ismét csak akarni, hogy a nemzet egységes ereje kikényszerítse a döntést. Azok a népek, akik Münchenben az egy nyelven beszélő népek együvetartozásának elvét kimondották, nem zárkozhatnak el a nemzet erőlyesen és egységesen fellépő akarata elől.

— Ezekben az időkben mindenre kész önfeláldozással kell sorakoznunk a Kormányzó ur mögé, aki hűszesztendős nehéz sorsunkban mindig előttünk jár. Az ő személye az a szilárd pont, amelyben minden magyar ember gondolatának, érzesének és törekvésének találkoznia kell. De szükség van arra is, hogy azokat a férfiakat, akiket a kormányzó bizalma a nemzet ügyeinek vitelére kijelölt, fenntartás nélkül, minden erőnk felajánlásával támogassuk. Nem lehetnek egyéni eltérések, hátmögötti sugdolódások, egységesen kell állnunk, mert így jelent ütőerőt a magyar közvélemény. Méltóztassanak megengedni, hogy mai ülésünkben hódolattal üdvözöljük az ország kormányzóját és egyben legteljesebb bizalmunkról biztosítsuk kormányát.

A kisgyülés nagy lelkesedéssel fogadta az elnöklő főispán bejelentését és az alábbi hódoló táviratban köszöntötte Magyarország kormányzóját, továbbá üdvözölő sürgönyben rendíthetetlen bizalmáról biztositotta a magyar királyi kormányt.

Ő Főméltósága Kabinetirodája Budapest.

Hevesvármegye közönsége e történelmi napokban mély hódolattal, igaz hűséggel, mindenre kész hazafias letterővel és önfeláldozással sorakozik Főméltóságú Kormányzó Urunk fenkölt személye mögé.

Igazságos küzdelmünk győzelmébe és igaz ügyünk diadalába vetett rendíthetetlen hittel kérjük, méltóztassék Főméltóságú Kormányzó Urunk előtt tolmácsolni hű alattvalói hódolatunk kifejezését.

*A vármegye közönsége nevében:
Hedry Lőrinc főispán.*

Nagyméltóságú

*vitéz Imrédy Béla miniszterelnök urnak
Budapest.*

Hevesvármegye közönségét képviselő törvényhatósági kisgyülés megbizott azzal, hogy juttassam Nagyméltóságod előtt kifejezésre, hogy minden erejével, teltrekészségével és egyértelmű akarattal, mint egy ember áll Nagyméltóságod mögött az igazságos ügyünkért folytatott nehéz küzdelmében.

A törvényhatósági kisgyülés nevében:

Hedry Lőrinc főispán.

A kisgyülés ezután a községek és városok határozatait tárgyalta le.

A közigazgatási bizottság ülése.

Heves vármegye közigazgatási bizottsága október 15-én Hedry Lőrinc dr. főispán elnöklésével tartotta ülését. A vármegyei közigazgatási élet minden részére kiterjedő alispáni jelentés után Beniczky Elemér országgyűlési képviselő szólalt fel a katonai szolgálathoz igénybevett lovak tárgyában és kérte, hogy a kisémberek lovaiért ne fuvardíjat fizessenek, hanem vételárát fizesse ki a kincstár, hogy a lovak helyébe ökröt vásárolhassanak a gazdák. Okolicsányi Imre alispán, Török Kálmán prelátus-kanonok és dr. Hedry Lőrinc főispán egyértelműen odanyilatkoztak a felszólalásra, hogy a katonai dolgokba ne szóljanak bele a polgári hatóságok, annál inkább, mert a miniszteri rendelt közmegnyugvásra intézkedik ebben a kérdésben.

Könczöl Kálmán m. kir. pénzügyigazgató a megye adózási viszonyairól azt jelentette többek között, hogy az előző évi hátrálékokkal együtt Hevesmegye területén erre az évre esedékes adók összege 7.629.000 P. Erre ez év szeptember végéig 2.181.338 P. folyt be. A pénzügyigazgató ezután a törvény rendelkezése értelmében kérte, hogy Eger, Gyöngyös városok, továbbá 93 község előjáróságára az adóhátrálékok nagysága miatt mondják ki a felelősséget. A közigazgatási bizottság kimondotta a felelősséget és mindössze 18 község marad a vármegyében, amelyre nem mondták ki a felelősséget az adóhátrálékok nagysága miatt. Itt azonban meg kell jegyeznünk, hogy ezek az adóhátrálékok nagy részben régi hátrálékokból származnak és az idei tartozásokra aránylag igen szépen folynak be az adók. Bejelentette a pénzügyigazgató azt is, hogy a megye területén 97 egyén négymillió pengő vagyonnal jelentett be a közkegyelem alá eső, s adózás alól eddig elvont vagyónok ügyében megjelent rendelet alapján.

Ha Gyöngyöst

utbaejti, ne mulassa el felkeresni

a Hungária Szálló éttermét,

melynek konyhája kiválóságáról
országosan ismert.

Hizómarha exportban ezentúl csak a hizlaló gazdaságok vesznek részt.

Dr. Döry Gyula nyilatkozata.

Ismeretesek azok a nehézségek, amelyek a hizómarha exportban álltal jelentkeztek, hogy az elkészült és exportálni szándékozt szarvasmarhákra a külföldi piacok változó igényei miatt a Külkereskedelmi Hivatal mellett működő országos állatértekesítő bizottság csak vonatolt tempóban adhatt kiviteli engedélyeket s szerencsés esetben több hónapig kellett a gazdáknak várni és a már elkészült szarvasmarhát tovább tartani, amíg végre exportengedélyhez jutottak.

Megnehezítette az engedélykiadást az is, hogy a kereskedelemben is jelen kezezt exportigényekkel, amely a hizómarhaszükségletet vásárlással szerezvén be előre soh sem volt tudható, hogy milyen irány alakul ki gazda és kereskedő igénylések között. Végeredményben egész tarthatatlanná vált a helyzet az olasz export szünetelése következtében s ezért a gazdaérdekképviseletek kérelmere a földművelésügyi miniszterium új rendelt léptetett életbe az exportengedélyek kiadása terén, elvont szövegezte le, hogy ezentúl hizómarha exportra engedélyt csakis hizlaló gazdaság kaphat, hogy az engedély nem az exportra szól, hanem magára az exportra való hizlalásra fog szólni s decentralizálják az engedélyek előjegyzését is, amennyiben vármegyénként elosztást javasoló bizottságokat alakítanak, végül az állatokat minden visszaelés megakadályozására a beállításakor fülgombozni fogják. Az új rendre való áttérés szept.—okt. hó folyamán történik meg, s vármegyénket is közelről érinti, mert a legutóbbi 3 év átlagában évi mintegy 1800—1900 szarvasmarha hizolt exportra a hevesmegyei gazdaságokban, sőt szövetkezeti alapon több község kisgazdái is foglalkoztak ezen belterjes gazdasági üzemággal.

Felkerestük ezen ügyben dr. Döry Gyula atkári földbirtokost, a Hevesmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület elnökét, ki a következőben tájékoztatott az új rendre való áttérésről:

A földművelésügyi minisztérium és külkereskedelmi hivatal megítisztelő bizalmából az elnökletem alatt álló Hevesmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület fogja a jövőben adminisztrálni a szarvasmarhahizlalás exportra vonatkozó teendőit.

Hogy a gazdák előre tudhassák, hogy exportra mennvi marhát állithassanak be, ezért vezette a külkereskedelmi hivatal az engedélyelőjegyzési eljárást, s aki exportra akar szarvasmarhát hizlalni, az a jövőben a beállítás előtt 6—8 héttel bejelenti ebbeli szándékát a Hevesmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél, mely a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület székházában, Gyöngyösön székel. A bejelentések havonta tárgyalás alá kerülnek egy e célra szervezett vármegyei bizottság előtt, melynek tagjait a mezőgazdasági kamara, a vármegyei gazdasági egyesület küldi ki, s amelynek előadója a szarvasmarhatenyésztő egyesület adminisztratív igazgatója: Balogh István. A bizottság mérlegelvén a mulbéli hizlalási tevékenységet és a gazdaság egyéb körülményeit, a befutott előjegyzéseket azon határ között teljesíti, amint a részére megállapított országos kontingens részesedés ezt megengedi.

A vármegyei bizottság javaslata kerül az Országos Állatértekesítő Bizottság elé végleges határozás céljából. A véglegesített határozatról szóló érte-

sítés kapcsán a gazdaságokban megtörténhet a hizóba állítás és hogy a kiviteli minőség tekintetében bajok ne legyenek, s a gazdák indokolatlanul kárt ne szenvedjenek kész állataik visszautasítása következtében, ezért a tejgazdasági ellenőrökkel ellenőriztetni fogjuk a beállított anyagot, ugyanakkor a visszaélések megakadályozására fülgomboztatjuk is a beállításra elfogadottakat. Ellenőrzéket a szükséges szakismerelek elnyerése céljából megfelelően ki is fogjuk képezni s ők a hizlalás folyamán is rendelkezésre fognak a hizlaló gazdáknak állani. A kész állatok átvetele továbbra is a külkereskedelmi hivatal kiváló felügyelői kara utján történik. Sulyt helyezünk az esetleg jelentkező kisgazdák szakismereleinek fejlesztésére is és mindenben támogatni fogjuk őket. Miután exportra legkevesebb 10 marha szükséges egy wagon megrakárához, így az igényléseket megfelelően csoportosítani fogjuk.

Mindent összevetve reméljük, hogy az új rendszer a gazdáknak minden tekintetben megfelelően fog működni, minden attól függ, hogy az exportlehetőségek, hogy alakulnak a jövőben és mennyi lesz az országos kontingensből bennünket megillető rész, mert hiszen több engedély megadást nem hozhatjuk javaslatba, mint amennyit az Országos Állatértekesítő Bizottság rendelkezésre fog bocsájtani.

Tény, hogy a hizlalás nem tartozik a legjövődélmezőbb mezőgazdasági üzemágak közé, a vele járó közvetett előnyök azonban sokat jelentenek a hizlaló gazdaságok számára, viszont a hizlalók kereslete beállítani való anyag után emeli az állattenyésztők számára oly szükséges keresletet, tehát vár-negyének gazdaságadalmának jelentős részét érinti az új rend.

Nagygyűlés Hatvanban a Felvidék visszacsatolásáért.

A husz év óta izzó parázs, amely minden igaz magyar lelket emésztette, — lángarobbant es most, elemi erővel követeli a két évtizede zsarnoki rabigában szenvedő testvéreinek a csehek járma alól való felszabadítását.

Hatvan társadalmának hazafias érzését hűen tükrözve vissza az a nagygyűlés, amely a városháza előtt f. hó 3-án lezajlott.

Szilódy János gimnáziumi igazgató, a hatalmas tömeg megmegujuló lelkes helyeslése és ünneplése közben mondotta el megrázó erejű megnyitóbeszédet, amelyben a trianoni sirbolt megnyitását és a 20 éves rabbilincs szétörésését követelte.

Kovács Pál VIII. gimnáziumi tanuló lelkes szavalata es a MÁV. dalárda kitünő énekszámá után a nagygyűlés ünnepi szónoka: P. Tarcsafalvi Anaklét tartotta meg remekbe faragott beszédet. Gyujtó hatásu szavai magukkal ragadták a hallgatóságot, amely egy emberként követelte a Felvidék magyarjainak az anyaországhoz való visszacsatolását.

A Székely Andor vezetése alatt álló hatvani polgári fiúiskola szavalókórusa Falu Tamásnak „Magyar Sójaj” című versét adta elő a lelkes tömeg elismerő eljenzésétől kísérve.

A hazafias érzés jegyében lefolyt nagygyűlés a Petőfi cserkészek zenekarának „Tízsekegy”-ével ért végett.

Itt kívánjuk megemliteni, hogy ugy a nagygyűlés közönsége, mint Hatvan valamennyi társadalmi egyesülete külön-külön is, táviratban fejezte ki vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek bizalmát és háláját a Felvidék visszacsatolása érdekében kifejtett munkájáért.

Emlékezünk régiekről . . .

Komáromi emlékek.

Mikor ezeket a sorokat írom, mégcsak Kánya Kálmán, meg Teleky Pál gróf vannak bent Komáromban, de mire napvilágot látnak e sorok, talán már a magyar csapatok is újból bent lesznek. Komáromi emlékeim azonban megelőzik Kányát és Telekyt is. — Képzetelem már is ott van.

A sors különös játéka e sorokat rovó Öreg Vitézzel szemben, hogy éppen negyven esztendővel ezelőtt ugyanilyen ragyogóan szép októberi őszi időben vonult be molnárszürke színű, kakastollas vadászönkéntesi fess egyenruhájában az akkor még Ifju Vitéz oda, ahol a Kőszűz fűgét mutat a vár sarkán a mindenkori ellenségnek s ahová — ha a magyarok Istene is úgy akarja — a szegény hadirokkant Öreg Vitéz negyvenéves találkozóóra szeretne ellátogatni a komáromi öregvárba, hogy őszén, kopaszán, megrokkanva, de a magyar jövőbe vetett reménységtől duzzadó kebelével láthassa viszont negyven év előtti fiatalágának osztályosait és fiatalágának színterét.

Magam elé teszem azt a csoport fényképét, amelyet 1898 november hó elsején készített az egész „k. u. k. Einjährige Freiwillige Abteilungsgröl” Wittmann komáromi fényképész annak az öröme, hogy Ferenc József császár ötven éves uralkodói jubileuma alkalmából mindnyájunk mellére feltűzték piros szalagon a „Jubileums Erinnerungs Medaillon” bronzérmét.

Még ma is emlékszem rá, hogy iskolaparancsnokunk: Nöhring kapitány, a legfessebb tiszt, akit valaha ismertem s akit legénysége csak per: „Neki papa” titulált, kedélyes beszélgetés közben megjegyezte erre az éremre: Ma még nem sok értéke van ennek, de negyven év múlva milyen büszkék lesztek rá, mert milyen kevés ember fogja már akkor viselhetni. Hogy mennyire igaza volt, legjobban bizonyítja ezt a csoportkép előttem. — A rajta lévő harmincnégy fiatalemberből már alig vannak életben ötön, vagy hatan. Azok közül is alig egy-kettőt tudom, hogy hol vannak. De ez a komáromi nevezetes évforduló talán nekik is eszükbe juttatja régi bajtársaikat és sikerülni fog Kányáék nyomában nekünk is összetalálkoznunk ott, ahová mindnyájunkat olyan sok kedves, fiatalos emlék fűz.

Nem tudom, meg van e még a Dunaparton a „Magyar Király” szálló, ahol első ismerkedési estélyünket tartottuk s ahol reggel felé már a „Militär-geschäftstilt” tanító Wokurka főhadnagy ur is olyan lelkesen táncolta a csárdást, mintha odahaza Csaszlauban soha egyebet sem tanult volna.

Könnybe lábbadt a szemem, mikor a fotóriporterek jóvoltából újból nemzeti színű lobogót láttam a Szent András templom tornyán — Pedig mennyiszor szidtuk ezt a tornyot, mert a kiképzés izadtságos idejében a „Finkenau”-on egyéb „Directionsojektumot” sem hallottunk, csak azt, hogy: „Direction rechts! a Szent Andreas Kirchturm.” — A vezényszó német volt, de jó magyar köntösbe öltöztetve. — Bizony sohasem gondoltam volna akkor, hogy nekem még könnybe lábbad a szemem a „Szent Andreas Kirchturm” láttára.

Egy két apróságot azért leadok azokból a régi időkbel.

Komárom szomszédságában van egy színmagyar község: Izsá. — Mennyi sok szép, fiatal izsai

menyecske járt be onnan az öreg várba, almát árulni. Egyszer almavásárlás közben megkérdeztem az egyik tűzről pattant menyecskét:

— Hová való maga lelkem?

— Nőstény izsára feleli ő.

Tudtam, hogy Izsára való, hát megkérdem:

— Miért mondja, hogy Nőstényizsára?

— Azért mert van Kanizsa is s vágott egyet felém a szemével.

**

Mikor berukkoltam a vadászokhoz, akkor már az államtudományok doktora voltam s természetesen használtam is a doktori címetem.

Katonáéknál azonban minden cím használatát igazolni is kell. — Nem lepelt meg hát, mikor egy napon megjelent a „Jäger — Bataillons — Commando Befehl”-ban, hogy igazoljam a doktori cím használatához való jogosultságomat.

Ennél mi sem volt könnyebb, mert a tinta is alig száradt még meg az oklevelelem. Írtam érte haza Egerbe és negyedik napon már „Dienst Zettel” mellett bemutattam a kolozsvári egyetem díszes, függőpecsetes kutyabőrét. Még akkor kutyabőrre írták a doktori oklevelet. Ma már nincs annyi kutya, amennyinek a bőre elég lenne, azért csak papírra írják.

A zászlóalj irodában kibontják tokjából a kutyabőrt, kicsavarják a függő pecsétet s kezdik olvasni a „Nos Rector” kezdetű, ekes latinsággal megírt szöveget, melyben meg volt írva promoteálásom „doctor scientiarum politicarum”-má. — A szöveget senki sem értette meg. Behívtak az ordonánccal a zászlóalj irodába, ahol a nagy asztalon ki volt terítve az én kutyabőröm és körülötte az óriás bajszu Lanzinger major, zászlóalj parancsnok, a rendkívül elegáns, szinte nőies von Schlossarek hadnagy segédlist és még vagy két három vadásztiszt.

A vastaghangu Lanzinger rám szól:

— Was für ein Doctor sind Sie eigentlich?

Rámutalok a doktori oklevél közepén vastag betűkkel írt szövegre és mondom, hogy: doctor scientiarum politicarum.

Az egyik rám szól:

— Ist das eine Krankheit, oder was?

Magyarázni kezdtem, hogy mi ez, de nekem is nehezen ment a német magyarázat. Végül is a zászlóaljparancsnok vetett véget a vitának:

— Sie sind ja doch ein Jurist, nicht war?

— Jawohl, felelem én, mire az őrnagy megkönnyebbülve intett a segédlist felé:

— Also, vor dessen Name zu setzen: doctor juris. —

Igy lettem én hivatalosan doktor jurissá, mielőtt annak felavattak volna.

**

De szeretném, ha ezeket az apróságokat elmesélhetném még ebben a hónapban a fiuknak is az újból magyar Komáromban.

Öreg Vitéz.

IPI LAJOS

kötélgyártó mester

ajánlja elismerten legjobb minőségű gyártmányait.
H a t v a n . Szabadság u. 15.

Séta a „Gonosz ember” kertjében.

Irta: Hevesy Gusztávné.

(Folytatás)

Mikor pedig a Szilézia meghódításával megduplázódott országában elült az ágyúszó, Nagy Frigyes egy évtized alatt egy évszázadra való kulturális ajánddal írta be nevét országá történetébe.

Nem volt rest beutazni az országot, saját szemével látni, hol mi fáj. — Folyókat szabályoztatott, mocsarak helyébe termőföldeket varázsolt, csatornákat, utak, falvak, paradicsomi bőség fakadt a királyi lángelme nyomán. Kikötők épültek, ipar, kereskedelem, földmívelés versenyeztek egymással a királyi akarat szárnyán, — az állami kincstár pedig hasasodott, mint aranyalma a fán.

Nagyszerű építkezései sem a hiúság emlékei, annyira lelkéből sarjadt a művészi szép szeretele, hogy egyéb más alkotásai tüzeiben ennek a melegére is szüksége volt.

„Mindent a porosz népért, mindent a porosz népnek” — hangoztatta szakadásig, s midőn 1748-ban a charlottenburgi palota égése alkalmával mindenki fejét vesztve jaigatott, Frigyes így nyilatkozott: az én zsebemet megüli, de legalább a szegény berlini iparosaim keresnek rajta!

Egyik minisztere egyszer nagyon párlfogolt valakit bírói kinevezésre. — A király annyira ismerte embereit, azok ügyeit, hogy a kinevezési iratot e szavakkal lökte félre: nem bízom alattvalóim sorát egy olyan emberre, aki egy rét miatt képes volt évekig pörösködni az előregedett anyjával.

Miután most már egy kicsit visszaemlékeztünk erre a „gonosz emberre” kinek a kertjében ögyelgünk, kicsit otthon is lehetünk általa nála, nézzük csak meg, hogy is nézett ki az a háztáj — ahol talán még a kilincs formájába is beleszólt.

Nagy Frigyes híres építész, Knobelsdorff tervezte ugyan a Sanssouci kastélyt, de a ceruzát a király keze irányította. E kastély külső és belső szépségében, bűbájában elevenedik meg az a kecses, tulfinomultságában a francia földön kivirult rokokó művészetben is tullevő elegancia, ami a király ilju korában az egész lelkét uralta.

Esbe a kis álomvilág palotácskába öntötte bele mindazt a részegítő könnyedséget, ami e sziklakemény, talpig porosz emberben franciás fénnel besütő napugárként ragyogott.

Ha az anyalok szívesen nézegetik onnan fentről, ami itt e földön szép, — ide biztosan mosolyogva tekingetnek! — szólal meg bennem egy örömháng, és már készen is van Sanssouciról való véleményem.

Szobrokkal, márványpadokkal ékes hatalmas szökőkutat kerülgelve indulunk el a függőkeretek lépcsőin. A hatrészes terras tele virággal, nyírott bokrokkal, sétautakkal.

Rögtön szembe ötlük, hogy a főfronton, a terrasok felől is ugyszólván a földdel egyenlő a bejárat szintje. Mindössze 3 lépcső csak az emelkedés.

Az épület földszintes, hosszú, magas ablakokkal, közepén erősen kidomborodó résszel, mely fölé kupolás tetőzet borul.

A hátsó homlokzati bejárat felül, hol a tündérszép kollonádok, mint ölelő kar fogják körül az udvarkertet, pedig csak egyetlen lépcsőt kell lépni, s máris az előcsarnokban állunk.

Hogy földszintes és lépcsőitlen legyen, a király óhajta volt.

Gyönyörű termék sora következik. Az ovális alaku márványteremben 8 pár oszlop tartja a márvány angyalokkal diszes galleriát, mely fölé laternás, dus diszítésekkel ékes kupola borul. A padozat is csupa berakás, a fülkerészekben szobrok, pompázatos üvegcaillár. — Elhiszem, hogy a békenapok ebédjei igen jól eshettek e remek teremben. Nagy Frigyes itt a sokfajta márványtól discreten színes teremben szerette elkölteni a szokásos, tulságosan fűszerezett ételait, — melyekről még beteg, öreg korában sem mondott le.

Kerek asztalnál szeretett étkezni, lehet, hogy a háborus zürzavarban nagyhirtelen bekapkodott ételait is azért ette a méter magas nagydobon.

Oh de kedves a koralaku könyvtárszoba! Nincs itt a házigazda? Már elpihent? Ejnye de sajnálom! Pedig de szívesen látnám ott annak a szép régi divánnak a sarkában üldögélni, ahol szokott, könyvvel a kezében. Lám itt vannak a könyvei is a falbamélyített barna cédrusfa szekrények üvegjei mögött. Biztosan elmagyarázná, hogy ez a kedves, intím, békés olvasó szobácska, vagy ahogy ő mondaná: Studio, a trónörökös korabeli rheinsbergi szobájának a mása. Ha itthon van, — itt igen sokszor megtalálható.

Szívesen felhivná figyelmünket a remekművű aranyozott bronzreliefekre is, melyek a falakat, a kandallót, diszítik, általában arra a művelődésre készlető hangulatra, ami előmlik e szobácskán.

A Kleine Galerie-nak nevezett folyosószűrű vároterem falai gyönyörű képekkel, műkincsekkel teleaggatottak. Majdnem mind itt vannak, ahogy Nagy Frigyes beszerezte őket, az eredeti rámákban, melyeket annak idején a kastéllyal együtt terveztek meg a számukra és készítettek is Potsdamban, messze felülmulva szépségben és művészi értékben az akkori francia készítményeket.

Pld. Watteau fénylő selymekben pompázó bűbajos hölgyei lustálkodnak a szabadban, hogy hallgassák a bársonyban, csipkében negédeskedő citáros muzsikáját, vagy Lancret kecsesen táncoló emberpárja varázsolja elének a rokokó világ megvesztegetően könnyelmű szellemét, azt a léha semittevést, puha haszontalankodást, amit nem is követhetett más, mint a francia forradalom véres vihára.

Boucher, Pater Fragonard gáláns társaságai csak a ma örömeinek élnek, leri a képekről a haszontalan XV. Lajos francia király által kitalált, s a közben is megfogant felfogás jelszava:

„Après nous le deluge!”

Minden gunyolódás nélkül eszünkbe juthat e francia tárgyú képek láttára is, hogy ezek aztán igazán megágyaztak a forradalom vizözönének. — Rászolgáltak.

Sajnos, nem minden országban állt ilyen „gonosz ember” az ország vártáján, mint porosz földön Nagy Frigyes. — Neki volt annyi esze, hogy józanságát meg tudta őrizni a divattá lett esztelenségben. — Már pedig vezér után megy a nyáj.

A zeneszobában mintha valami derüs muzsa, vidám istenség lakna! Menyezet diszitménye a legpompázatosabb nemcsak a Sanssouci kastélyban, de Potsdam összes kisebb-nagyobb királyi palotáiban is. (Sok van ám belőlük.)

Aranyozott rácsos diszitményén szőlőgerezdek csüngenek, az óriási tükör farámája egy külön roko-

kó költemény. Oh mennyire más minden Sanssouci-ban mint Berlinben! Itt minden művészi szép a szép szolgálataért van, van bennük áhitat, tehát megnyerő — míg a fővárosban csupa „proccolás” a művészetekkel való vállvergető könnyűszerrel való elbánás, több bennük a leereszkedés, mint a felemelkedés. — Én legalább így éreztem.

Nagy Frigyes ha utolsó lélekzetéig poroszul gondolkodott is, — tehát hideg józansággal nézte a körülötte veszekedett módon örültek láncát járó világot, de francia szaván keresztül beszívargott a szívébe a latin fajtának az a finom nuance-a, amit csak a virágillathoz lehet hasonlítani, ami ott bódít Horatiusék verseiben, Notre Dame csipkápárkányain, Murilló angyalkáiban, Canova Venusában stb.

A nagy porosz király rosszul beszélt németül, csak franciául szokott írni olvasni is, és úgy látszik Sanssouci-ban tulsúlyban irányított a latinos melegség a germanos hűvösség felett. Ezt is így éreztem.

Tehát e szobában muzsikálgatott, tette a lelkét Euterpe muzsa lába elé az a király, aki a fuvolázásban is majdnem olyan nagy volt, mint amilyen uralkodó. Itt játszotta magának, — majd később kis bizalmas társaságnak adott hangversenyeken a lelkében fogant melódiákat, — gyöngyöző futamokkal szökdécselő szellemi vallomásait, a saját szerzeményeit, ez a koronás, fuvalás Pán.

Mert zeneszerzéssel is foglalkozott ez a „gonosz ember.” Gyönyörű dolgokat írt fuvolára ez az „észa: ki szörnyeteg” ahogy a franciák elnevezték, de mondták barbárnak, vadembernek is, sőt még az emberiség ellenségének is, aki ellen összeesküdött feleürópa, akit földig akartak sújtani, ártalmatlanná akartak tenni, hogy általa, benne irsák ki a porosz szellemet, mely mételty után ne maradhasson semmi más, mint a megvetés a világ szinpadáról lesöpört poroszág után.

Igy tajtékzott a „civilizált” világ.

(Folytatjuk.)

Megyei hitelszövetkezeteink gyűlése a megyeházán.

Schandl Károly és vitéz Subik Károly beszédel.

Szeptember 29-én délelőtt imponáns seregszemlét tartottak a vármegyeház nagytermében a magyar szövetkezeti gondolat vezetői. A hitelszövetkezetek hevesmegyei nagy értekezletére lelkesedéssel gyűltek egybe még ezekben az izgalmtól fűtött történelmi órákban is a városok és falvak szövetkezeti vezetői. Több mint háromszáz falusi ember ünneplőbe öltözve köszöntötte Schandl Károly ny. földművelésügyi államtitkárt, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatóját és vezérkarát, amikor az egri szövetkezeti vezetők kíséretében belépet közgyűlési terembe. Schandl Károly társaságában érkezett a nagy értekezletre: vitéz Subik Károly pápai preláthus, apátkanonok dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek képviselőjében, Kriston Endre püspök, egri nagyprépost, Hedry Lőrinc dr. főispán, Okolicsányi Imre alispán, Braum Károly polgármester, Beniczky Elemér és Plósz István országgyűlési képviselők, valamint az egri és a hevesmegyei közélet számos más kiemelkedő szereplője.

A Magyar Hiszekegy élénklése után dr. Lipsey Péter kir. közjegyző, kormányfőtanácsos, az Eger és Vidéke Takaré- és Hitelszövetkezet elnöke megnyitóbeszédében hódoló tisztelettel emlékezett meg dr. Szmrecsányi Lajos érsektőpásztorról és meleg szavakkal köszöntötte a főpásztor képviselőjében megjelent vitéz

Subik Károlyt. Az Érsektőpásztor köszöntését az egybegyűlték felállva hallgatták végig és lelkesen ünneplték Eger egyházfejelmét.

Napirend előtt vitéz Subik Károly preláthus emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

—Az aggastyán Főpásztor áldását küldi és meleg szeretettel köszönti a szövetkezetek nagy értekezletének egybegyűlt tagjait és az Isten áldását kéri munkájukra. A mai puskaporos levegőben, amikor fiaink és testvéreink a határok védelmére készen állanak, itt ennyi fegyverfogható férfi gyűlt össze, hogy a magyar nemzetnek egy másik szabadságharcára készüljön elő. Szabadságharcnak nevezem ugyanis azt a gazdasági küzdelmet, amelyet a magyar nép érdekében meg kell vívniunk, mert ha mi a magyar népet nem tudjuk anyagiilag megerősíteni, akkor végünk van. Anyagiilag az erkölcsileg erős nép nélkül Magyarországot ujjáteremteni nem lehet és e nélkül nem tudjuk biztosítani az újzedvet. A magyar nép, a magyar föld, az ingó és ingatlan vagyon az elmúlt évtizedek alatt azoknak a kezébe csuszott át, akiknek a lelkük idegen a magyar nemzeti hagyományok számára. Ezt az állapotot kell helyreállítanunk, ez a mi gazdasági szabadságharcunk és ebben nagy feladat vár a szövetkezeti férfiakra.

A gyűlés lelkesen és hosszasan éljenezte vitéz Subik Károly kijelentéseit, ezután Schandl Károly állandó felüttető ünneplés között és beszédében ezeket mondotta:

— A férfias hit és erkölcsi bátorság az, amely a szövetkezeti életet jellemzi. Nincsenek akadályok, amelyeket ezzel le ne küzdhetnénk. Az elmúlt tíz év alatt jelentős eredményeket értünk el, mert mi szövetkezetek nem a szavak, hanem a tettek emberei vagyunk. A szavak már sok kárt okoztak az országban, de a szántó-vető munkája még mindég csak hasznot hajtott. Mi szántó-vető emberek vagyunk, szövetkezeti emberek, akiknek munkája olyan, mint a szántás-vetés.

— A hitelszövetkezeteknek gazdasági és társadalmi téren kötelezettségeik vannak. Tizenöt ezer főnyi vezérkara van a szövetkezetnek. Nem olyan vezérkar, ahol mindenki vezér akar lenni, hanem, amely önzint hűséggel és hódolattal tekint a magyar nemzet történelmi hivatott vezérére: Magyarország kormányzójára! (A nagygyűlés tagjai ezeknél a szavaknál lelkesedéssel állottak fel és percekig tartó éljenzéssel és tapssal ünneplték Horthy Miklós kormányzót.)

— A magyar pengő ma erősebb, mint valaha. A vagyonváltságra vonatkozó bevallások jobban sikerültek, mint a kormány remélhette. Az adók jól folynak. Külpolitikai helyzetünk csak erősíti gazdasági helyzetünket.

— Eger és Gyöngyös szőlőtermelése az idén nem sikerült, de az ország gabonatermése olyan, hogy évek óta nem volt ekkora termés: 26 millió mázsa gabona. Az O. K. H. 7 millió mázsát vásárolt ebből fel, minden eshetőségre készen! Marha és sertés-állományunk is fejlődik. Tejtermelésünk is hatalmas emelkedést mutat és különösen vaj-kivételünk mutat igen nagy emelkedést. Gazdasági téren tehát semmi ok, ami aggodalomra adhat okot. Éppen ezért igen okosan teszi a magyar kormány, amikor egyesek üzelmait, akik készleteket halmoznak fel és felveszik az árakat, a legszigorubbán megtorolja. Bejelentem, hogy a nemzet ellen vétő uzorások és áruhalmazók ellen teljes szigorral lép fel a kormányzat. (Éljenzés és helyeslés.)

— A hitelszövetkezetek nem kizárólag pénzhiteli szervezettel jelentenek, hanem a magyar nép gazdasági szabadságharcát is szolgálják. Szövetkezeteink megerősödtek. 45 millió pengő a falusi hitelszövetkezetek takarékbetét-állománya. Ma már az osztalék az üzletrezek után nagyobb, mint a hivatalosan megállapított betéti kamatláb. A mi célunk nem az, hogy sok tőkénk legyen, hanem hogy minél több munkáson, földművesen, iparoson és tisztviselőn segítsünk. De az is bizonyos, hogy a pénznek sehol sincs jobb helye, mint a szövetkezetekben. A hitelszövetkezeti takarékbetét még sohasem veszett el!

— Most rövidesen bevezetjük a *kiskölcsonök intézményét*. Az O. K. H. a Nemzeti Bank segítségével azoknak a kisembereknek, akik ingatlan fedezetet ugyan nem tudnak nyújtani, de becsületük van, *személyi hitteleket nyújtunk*, mert tudjuk, hogy becsületesek és vissza fogják fizetni.

— Bevezetjük a *kisbérleti reformot* is a *földbérlő hitelszövetkezetek* alakításával. Ezek a szövetkezetek átveszik a bérletet és megszervezik a bérlő-csoportot. Eddig 60 földbérlő szövetkezetünk működik már, és mind pontosan fizeti a haszonbért. —

Maguin Adorján gyöngyösi prépost plebános a Mátra és Bükk hegység népe nevében hálás köszönetét fejezte ki felszólalásában azért, hogy a magyar szövetkezeti gondolat vezérférfiai eljöttek hozzánk. Megértettük, — mondotta — hogy a szociális hitelnnyújtás a feladatunk és mi tudjuk, hogy sok ember van, akinek nincs ugyan ingatlana, de többet ér a becsülete, mint tíz hold tehermentes prima szántóföld a telekkönyvben. Szeretettel és örömmel üdvözlöm a közléjárati hitel megindítását is.

Plósz István országgyűlési képviselő beszélt ezután. A nemzet védelme a bölcsönél kezdődik — mondotta. — Ha 48 után 48 és 67 közjogi harcainak helyett a szociális kérdések megoldásával foglalkoztak volna, akkor nem jött volna Trianon. Üzzük ki a politikát a szövetkezetből. Arra használják fel a szövetkezetek minden erejüket, hogy a mezőgazdaságot forgatókéhez juttassák, mert a legnagyobb bajunk, hogy mezőgazdaságaink forgó tőke nélkül állnak.

Vörös János hentes a hatvani szövetkezet kiküldötte felszólalása után *Krisztián Imre* volt országgyűlési képviselő a szövetkezeti földbérletek megvalósítását sürgette.

Schandl Károly nyilatkozata az egri gyűlésről.

Munkatársunk Schandl Károlyhoz kérdést intézett elutazása előtt az egri szövetkezeti nagygyűlésen szerzett benyomásairól. A szövetkezeti vezér a következőket mondotta:

— Az egri hitelszövetkezet elismerésre méltó rendezése imponáló volt. A gyűlésen igen nagy számban vettek részt azok, akikre mindig számítanunk lehet. A községi hitelszövetkezetek vezetői, igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai véleményem szerint a *legjobb polgárai az országnak*. Hiszem, hogy hatása is lesz egri gyűlésünknek és tovább fog fejlődni és erősödni ezen a vidéken is a szövetkezeti gondolat, amely nagy és építő magyar gondolat.

Az Egri Ünnepi Hét kiállításairól.

Az Egri Ünnepi Hét szeptember 25. — október 2. között a rendkívüli helyzetre való tekintettel a látogatók számát illetőleg nem váltotta be a hozzá tűzött reményeket. A kiállításokról azonban csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. A vármegye termelői és iparosai munkájuk színeméjüket hozták fel a kiállításra és a látogatók mindegyike gyönyörködhetett a kiállított termékekben, mert azok díszére váltak Hevesvármegye és Eger város pátinás nevének.

Egyik legnagyobb értéke volt az Egri Hétnek a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület fennállásának 80 éves jubileumával kapcsolatos kiállítása. Vármegyéinknek ez az érdemekben gazdag egyesülete, amelynek élen hosszú évek óta áldásos működést fejt ki Borhy György elnök, m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag és Balogh István, gazd. tanácsos az egyesület kiváló szaktudású igazgatója, aki éppen a kiállítás rendezésével kapcsolatban is hatalmas szervező munkát végzett és a legkritikusabb napok dacára is szép eredményeket ért el Eger város polgármesterhelyettes főjegyzőjével, Frank Tivadarral együtt.

Külön érdekessége volt a kiállításnak a bélyeg-

kiállítás, amelyet a város felkérésére Dr. Erlach Sándor ügyvéd avatott irányításával rendeztek meg a Városi Színházban.

A kiállításon a bélyegek domináltak, bár papírpénzekből és érmékből is láthattunk egészen figyelemre méltó kollekciókat dr. Barcsay-Amant Zoltán, Frankfurt Imre, Petrik József, Magyarai Ágoston gyűjteményeiből s egy darab unikumot is, a Rampacher Pál szabadalmi bírő által kiállított próbanyomatát az Egri Direktórium által 1919. májusában kiállított szükepénznek.

Dr. Várjon Géza és dr. Fábrián Miklós okmánybélyegekkel, Ancserl Sándor, Ambrus István, Baumgarten Emil (hadifogoly levelezéssel), Bauer Imre (a „Gerle 13” földközi tengeri utjáról való 13 repült levelel), dr. Braun Béla, Bojtor Lajos (gyönyörű magyar, használatlan bélyegekkel), dr. Berényi László, dr. Erlach Sándor. (kuriozitásokkal és rendelkezésekkel), Fleischmann Vilmos (iparművelői repülő és ballonposta küldeményekkel), Gaál Béla, Goliás István, Jánky Antal, Kállai Géza (városi bélyegekkel), Keveházy Lajos, dr. Kertész Endre, Kovács Ferenc, Mannebach Hubert, Örvös János (lebetűzésekkel, Endresz féle repülőkkel és autogramokkal), Szőke Jenő (nemzeti és köztársasági spanyol levelezéssel), Tiszolczy Dezső (magyar különlegességekkel), Veress Ernő, Zeisler Miklós szép gyűjteményekkel, Kozma Richard és vitéz Uray Géza tanulók pedig ifjúsági gyűjteményeikkel vettek részt.

A kiállítást az e téren kompetens Örvös János, a Magyar Filateliai Kurir szerkesztője nagyon dicsérte.

A komoly szaktudással végzett rendezés nagy munkájában dr. Erlach Sándornak, főként Szőke Jenő ny. főmérnök és Frankfurt Imre voltak értékes segítőitársai —

A H.G.E. kiállításának bíráló bizottsága a következő díjakat állapította meg:

Kollektív kiállításukért diszoklevelet nyertek: Egri őrsi kir. uradalom, Egri főkáptalan és papnövelde uradalmi, M. kir. állami béruradalom, Kompolt, M. kir. szőlészeti és borászati szakiskola, Eger, Aranyoklevelet: Agrária szőlőtelepítő r. t. Écséd.

Gyümölcs- és kertészeti kiállításukért aranyoklevelet: Braun Károly polgármester gazdasága, Eger, Nagykállói Kállay Zoltán min. osztályfőnök gazdasága, Eger, Özv. Pászthy Rózsika, Eger, Dr. Hirsch Albert uradalma, Tarnaméra, Braun Gábor gyümölcsbér-gazdasága, Tiszafüred, Ifj. Tóth András iskola, Eger.

Ezüstoklevelet: Eger város kertmunkástelepe, Dr. Gergely Ernő gazdasága, Heves, Csathó Géza szőlő- és gyümölcsstelepe, Erdőtelek, Herr Testvérek szőlőtelepe, Gyöngyöspata

Elismerő oklevelet: Dr. Váczy Mihály kir. gazdasági felügyelő, Erdőtelek, Dr. Kozma Győző, cham-pignon tenyésztés, Eger.

Borászati kiállításukért állami aranyérmel: Braun Károly polgármester, Eger.

Állami ezüstérmel: Hevesy Gusztáv ny. vm. fő-jegyző, Eger, nagykállói Kállay Zoltán min. osztály-főnök, Eger.

Állami bronzérmel: Dr. Braun B. és Géza, Eger, Csathó Géza, Erdőtelek, Szajlai Sándor, Eger.

Elismerő oklevelet: Benes gazdaság, Erdőtelek, Corvin Áruház márkázott bikavér, Budapest, Derszib Ödön Eger, Dr. Gergely Ernő, Heves, Löwinger László, Eger, Polgár Borok, Heves, Steiner testvérek, Eger.

Mezőgazdasági ipar kö.éből aranyoklevéllel, Rupert Antal kádármester, Eger.

Elismerő oklevéllel: Alfa Separator R. t. képviselő, Eger.

Látogatásunk a gyöngyösi városházán.

A gyöngyösi termelők katasztrófális esztendeje.

Lapunk első számának megjelenése óta mindig bizonyos jóleső érzéssel leptünk be a gyöngyösi városházba ódon falai közé, mert mindig éreztük, hogy ott egy soha nem lankadó, nagykonceptiójú alkotni akarás dolgozik a város polgárai jobb jövőjének ki-munkálásán.

Talán az első alkalom volt most, amikor a város kiváló polgármesterének, dr. Puky Árpádnak, s mintegy 18 év óta értékes munkatársának, vitéz Kiss Kálmán piacbiztosnak homlokán a gond szántotta mély barázdákat láttuk, amikor fájo szívvel emlékeztek meg kérdésünkre a gyöngyösi termelőket ért ezidei súlyos csapásokról.

Hogy fogalmat alkothassunk a gyöngyösi polgárság katasztrófális veszteségéről, — kiragadunk néhány számot. Így: a múlt évi 18 000 q. cseresnye terméssel szemben az idén cca. 1000 q. termés volt csupán, amely mintegy 500 000 P. veszteséget jelent.

A múlt évi 4000 q. barack helyett csak 200 q. termelt az idén, s ez megint cca 150 000 P. kárt mutat.

A megelőző évi 761 q. dióterméssel szemben az idén csak 215 q. volt.

A tavaszi fagy és a kellemetlen időjárás a szőlőben is mérhetetlen károkat okozott. A gyöngyösi termelők évente mintegy 90—100 000 hektó bort szüretelnek, amelyhez hozzászámítandó még a csemege-szőlő termés is, amely a számitva, mintegy 30 000 hektónak felel meg. Hogy az itt mutatkozó károsodás milyen nagyfokú, — talán legfrappánsabban Gyöngyös város saját kezelésében lévő szőlője mutatja, ahol dacára a legelőkételesebb védekezésnek, — a múlt évi 360 hektó borral szemben az idén csupán 120 hektó termelt.

A fenti adatok mutatják a gyöngyösi termelés ezidei súlyos laztábláját, amelynek tételeit figyelembe véve, a múlt évi cca. 2 millió pengő bevétellel szemben csupán félmillió bevétele mutatkozik, amelynek fele a vidéki fölhozatalra esik, úgy hogy a gyöngyösi termelők ezévi összesbevétele csupán cca. 250 000 P.-vel zárult.

A súlyos csapás elsősorban Gyöngyös termelőit érintette, mert hiszen a munkásság az időjárás miatt megszorodott védekezési munkálatoknál meg több munkaalokalmhoz jutott, — bár az itt szerzett előnyet elveszítette azáltal, hogy az összezsugorodott export kevesebb csomagolómunkást tudott foglalkoztatni.

A termelőket ért súlyos csapás szomorú következményeit természetesen Gyöngyös egész gazdasági élete megsínyli.

Bár a kegyetlen tavaszi fagy már jóelőre jelezte a gazdasági élet hitetlen mértékű károsodását, — a város kiváló polgármestere nem lankadó erővel fogott hozzá munkaalokalmak létesítéséhez. Elkészült a baromállás csatornázása és vízvezeteki munkái, amely mintegy 50 000 P. összeget jelentett, végrehajtották az aszfaltozási munkálatokat, amelyek mintegy 80—90 000 P-t jelentettek anyagszükségletben és munkabérben.

A baromálláson épülő Oti. épület is, amely cca 4200 léghöbméter nagyságu, ugyancsak kb. 130 000 P. építési összeget jelent, kenyeret adva sok iparos és munkáskeznek.

A termelésben mutatkozó idej komoly veszteségekkel szemben Gyöngyös gazdasági életének, dr.

Puky Árpád által megteremtett másik komoly tényezője: a Mátra viszont kitünő eredményt mutat. Viruló, pezsgő élet volt a gyöngyösi Mátrában, úgy-hogy ha a szanatóriumot is beleszámítjuk, ez év végéig mintegy 280 000-re tehető az égnapok száma, — amely pénzben kifejezve cca. 1 600 000 P bruttó bevételt jelent.

Dr. Puky Árpád előrelátását és koncepciójának nagyságát ez a szám is fényesen igazolja. Ő ugyanis évek hosszú sora óta hangsúlyozta, hogy nem lehet egy város polgárságának gazdasági életét egy szegre akasztani. Nem elég a gyümölcs, csemege-szőlő stb. termelésének fokozása, amelyek eredményeit ezer veszély fenyegeti, hanem a Mátrát is minden eszközzel fejleszteni kell és nem rajta mulott, hogy Gyöngyös gazdasági életének harmadik tényezőjét, a lignitet nem lehetett reálisan eddig az illetékesek meg nem értése miatt hatóerőként bekapcsolni.

Gyöngyös kiváló polgármestere nem csügged, bár látja a csapás nagyságát s annak esetleges szomorú következményeit, — de el van szánva annak teljes kivédésére. Minden erejével azon lesz, hogy a kormány figyelmét a veszély nagyságára ráirányítsa, hogy kellő támogatást szerezzen teli munkaalokalmak létesítésére, — de el van szánva arra is, hogy a város szociális gondoskodása az ellátatlanokról, — mert nagyon sok lesz a kenyérműküli — kellő időben megfelelő mértékű legyen.

Gáspár tábornok szobra Hatvanban.

A rendőrségi palota kis virágos parkjában új szobor áll Gáspár András tábornoknak, a 48-as szabadságharc dicső alakjának szobra.

Révász József rendőrtanácsosnak, a hatvani ki-rendeltség vezetőjének nemes hazafias érzése, s a város kulturális életének fejlesztése iránti szeretete és törhetetlen munkakedve hívta életre a magyar vitézségnek e kiváló képviselőjét, a hatvani csata örök-érdemű hőst.

Október 6-án, az aradi dicső vértanúk gyászos emléknapján leplezték le a szobrot.

Hiring Gyula m. kir. kormányfőtanácsos emelkedett szellemű, hazafias érzéstől áthatott ünnepi beszéde után Ignácz Béla gimnáziumi tanár ismerlet-tel a 48-as hatvani csata történetét, s magas szárnyalású beszédében glorifikálta Gáspár tábornok alakját, — példaképül állítva őt a mai ifjuság elé.

Fülöp István községi bíró meleg közvetlenség-gel elmondott záróbeszédében hálás köszönetet mondott Révász József rendőrtanácsosnak a szobor létrehozása körül kifejtett fáradhatatlan munkájáért.

Házasság Hegedüs Béla ipartestületi alelnök leánya, Vilma és dr. Nyitrai Jáchim orvos f. hó 16-án tarják esküvőjüket a hatvani plebánia templomban.

Tenyészkánok

elsőrendű egyedek
állandóan kaphatók.

Selyp Vörösmajori Uradalom.
Posta, vasút Selyp.

A Kormányzóné „Magyar a magyarért” akciójának visszhangja a hatvani kereskedő társadalomban.

Az a lelkes felhívás, amely a legelső magyar asszony: nagybányai vitéz Horthy Miklósné és vitéz Imrédy Béláné nemesen érző lelkéből szózat alakjában elhangzott, a magyar hazá minden gyermekéhez, — méltó visszhangra talált a hazafias érzésű hatvani kereskedőtársadalom tagjai között is.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés hatvani csoportjának választmányja Vig Vilmos elnöklete alatt f. hó 15-én este tartotta választmányi ülését a Polgári Kör helyiségében, amelynek első tárgya az az elnöki indítvány volt, hogy Hatvan kereskedőinek most, a magyar nemzetre nézve sorsdöntő időben cselekednie kell és szívvel-lélekkel támogatnia kell a legfelsőbb helyről elhangzott kérelem értelmében a Felvidék szűkalkodó magyar lakosságát.

A választmány megjelent tagjai a legnagyobb lelkesedéssel tették magukévá az elnök indítványát és azonnal megkezdték a gyűlést, amelynek eredménye percek alatt meghaladta a 200 P.-öt.

Elhatározták, hogy a gyűlést egy-két napon belül az összes tagok között lefolytatják. — Lapunk más helyen közöljük az eddigi gyűlést részletes eredményét, amelynek összegét a rendelkezéshez hiven a 66 sz. csokklapon juttatják el a nemes akció céljára.

A választmányi ülés az elnöki javaslatra foglalkozott egy közeli időben megtartandó nagygyűlés rendezésével, amelyen fontos kereskedői és termelői érdekeket vitatnának meg.

Bejelentette az elnök, a választmánynak, hogy a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, Ferenczi Károly felsőházi tagot személyesen kereste fel és felkérte egy alkalmi előadás megtartására. A Kamara kiváló elnöke a felkérésére a legnagyobb készséggel vállalkozott az előadás megtartására.

Felkereste továbbá Kulin Istvánt, a Tiszajobbarpari Mezőgazdasági Kamara elnökét, — hogy ezen a gyűlésen, amelyen fontos termelői érdekek is szóba fognak kerülni, — a Mezőgazdasági Kamara is képviseltesse magát. A Kamara nagykonceptiójú elnöke készséggel kijelentette, hogy a Kamara a gyűlésen feltétlenül képviselteni fogja magát és a gyűlésen szőnyegre kerülő, gazdaérdekekkel foglalkozó kérdéseket előbb az érdekelt községi, aztán a járási mezőgazdasági bizottsággal le fogja tárgyalni, hogy azok javaslatai kikristályosodott alakban kerüljenek a gyűlés színe elé.

Felkérte továbbá a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület kiváló szaktudású, és a hatvani érdekeket mindig melegen támogató igazgatóját, Balogh István gazdasági tanácsost, a termelői és kereskedői közös érdekeket érintő előadás megtartására, amelyre Balogh István szívesen vállalkozott.

A választmányi ülés elhatározta, hogy erre a nagygyűlésre, — amelynek időpontját később fogják meghatározni, — meghívja a Külkereskedelmi Hivatalt, a Magyar Exportörök Egyesületét s azokat az exportöröket, akik Hatvanból s Hatvan környékéről idénycikkkel exportjával eddig is foglalkoztak, — a vármegyei kereskedelmi egyesületeket, a járás kereskedőit és termelőit.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt gyűlésen több értékes felszólalás hangzott el, Heidrich Já-

nos alelnök, Károlyi Manó, Duchony Árpád, Schwarcz László választmányi tagok és a gyűlésen vendégként résztvevő Sebők Jenő lapszerkesztő részéről, majd az elnök meleg szavakkal köszönt el Kiss Pál házagnytól, aki hazafias kötelességének eleget téve, katonai szolgálatra vonul be.

Reflexiók a »Középiskola és a jogi szakoktatás« című cikkhez!

Irta: PEDAGOGUS

(Folytatás.)

Pontosabban kifejezve ez azt akarja mondani, hogy a középiskola a mai anyagi összeállításában és célkitűzéseiben egyformán tekintettel van a különböző főiskolai, ill. egyetemi studiumok mindegyikére, azaz egyiknek sem kedvez a másiknak a hátrányára. Egyformán előkészít bármely tudományágra, lerakja az alapokat, hogy azon felépülhessen a majd később kialakult egyén egész intellektuális értelemte, ha ugyan szabad ezt így mondanunk; mert az egészséges és eleven lelki és intellektuális erők sohasem szűnnek meg lüktetni; gyarapodni, duzzadni akarnak folytonosan felfelé ívelő vonalban. Az egészséges szellemi életben nincs megállás, mert ez slagnálás lenne. A lelki erők hatni akarnak s struktúrelemei adottságainak megfelelő területen építik tovább a maguk épületét; melynek alapjait a középiskola rakta le.

Igy a jogtudomány terén is. Nagyon is kockázatos állítás lenne a középiskola tanítási anyagától megtagadni azt, hogy annak alig valami, vagy éppen semmi olyan kapcsolata nincs a jogi studiumokkal, hogy azt szerencsésen elősegíthetné. A középiskolai tanítási idő alatt a már említett intellektuális erudíció mellett a latin nyelvi studium nem lekiicsinylődő támogatás az elsajátított latinnyelvi készségével, régiségteni ha igen kis mértékű ismeretével. Természetesen definíciókat, meghatározásokat oly formában, mint a jogi meghatározások a középiskola nem ad, de nem ad más tudományágzatban sem. A középiskolai történelmtanulmány ideje alatt bőven adódik alkalom az alkotmánytörténeti alapfogalmakon túl csaknem a magyar alkotmány fejlődésének kereteit kiácsolni, míg ugyanezen studium keretén belül gazdasági ismeretek, gazdasági rendszerekkel való megismerkedés is nemcsak lehetséges, hanem kötelező is. Természetesen ezeket a szempontokat mint par excellence jeget bevezető részeket nem domborítja ki a középiskola. De elraktározódnak az emberi lélekben, annak szerves alkatelemeivé válnak, hogy alkalmadtán az asszociáció révén megkönnyítsék a ráépítést, a továbbhaladást.

Az emberi lélek olyan mint egy nagy szőnyeg, melyek kidolgozása egész életen egy pillanatra sem szünetelhet. Kora ifjúkortól szövik a szálakat, de az emberi természetből kifolyólag eleinte csak egy irányba halad a szálak felvetése; ezeknek stabilizálása, szilárddá tétele; A vetelő munkája, a függőleges szálak átcsozmózása később indul meg a koncentráció munkájával. De ez még mindég csak intellektus terére vonatkozik. Az asszociáció révén újabb és újabb átcsozmózás eszközöklődik, de a szőnyegalap végtelen nagy; fellépnek az érzelmi tényezők, melyek csodálatosan, egyénien színesítik ki a felrakott szálakat és csomókat. Az élet gazdag változatossága, az emberi természet hajlékonysága csaknem

kielemezhetetlen munkát végez ezen a szőnyegen, melynek szövését lenn kezdtük meg a gyermekekben. Kiütöknek majd rajta nagy egyezőségek a stukturhajlamok szerint, talán vezérmotívumok, de éppen akkor lesz harmonikus, ha a vezérmotívumok egybeolvadnak a környező színekkel, sarkatlanok és szögteienek; de gazdagok.

Házasság. *Annus Ferenc* az egri Korona-szálló éttermének főpincére most esküdtől örök hűséget az egri főszékesegyházban *Pozsgay Klára* urleánynak. A Korona szimpalikus főpincérét a vendégek közül igen sokan keresték fel üdvözlő táviratokkal és szerencsekivánatokkal.

Vitéz Fluk Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő jelentése a vármegye mezőgazdasági helyzetéről.

Hevesvármegye közigazgatási bizottsági ülésén vitéz Fluk Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő a következő jelentést adta elő a vármegye mezőgazdasági helyzetéről.

Az időjárás mult jelentésem óta állandóan kedvezőtlen. A bár kismértékben szükséges csapadék gyakorivá vált, ami részben a betakarítási, másrészt pedig a szántási és vetési munkákat erősen befolyásolta.

A korai vetések jól keltek, fejlődésük is megindult.

A rétek és legelők állapota kedvező, üde zöldek s a marha még elegendő táplálékot talál, bár a tápérték kevés.

A kesi termények betakarítása még folyamatban van.

A szüret nagyrészen befejeződött, mert a szőlősgazdák a kedvezőtlen idő folytán korán kezdték meg a szüretet. Sajnos, hogy ennek folytán a mustok minősége is gyenge. A nagyobb, jól kezelt szőlők szürete még folyamatban van s itt a minőség is kielégítő, bár az előző év minőségénél sokkal gyengébb.

A minőségi vetőmag termeléssel kapcsolatban a vetőmagvak kiosztása befejezést nyert. Kiosztalott összesen 42 q rozs, 1260 q készpénzbuza és 1460 q a jövő évi termésből visszatérítendő buza, végül 80 q cserebuza.

Mezőgazdasági munkanélküiség ezidőszertől nem mutatkozik, aminek oka abban rejlik, hogy sok munkásköz fegyvergyakorlatra vonult be.

Halálozás. A közeli napokban hosszas betegség után elhunyt Egerben *Szirányi (Palik) Titusz* nytelekkönyvvezető. A köztisztviselőben élt és 65 éves korában eltávozott *Szirányi Titusz* mögött egy érdekeltekben gazdag szép és mozgalmas emberélet állott. Megyeszerte ismerték nevét és sokat beszéltek még ma is frontarcos bajtársai a Przemisl várában lefolyt harcokban, majd az orosz hadifogságban átélt viszontagságairól. A vár dicsőséges védelmében a vártüzéreknel küzdött vitézül. A hadifogság keserű kenyerét Turkesztánban ette és a kommunizmus kitorése után a hírhedt afgán-lázadásnál sok bajtársának mentette meg életét. Később mikor a kommunisták őt és bajtársait a vörös hadseregbe akarták besorozni, negyvenmagával megszökött a

vörösek fegyvertáborából, ahol előzőleg halálra ítélték és ki akarták éppen végeztetni. Tevéket béreltek az afgánoknál és a bajtársak szeretett Titusz bácsijának vezetésével ezer halál veszedelmei között 45 napig menekültek a kirgiz sivatagon át latár földre, ahol végre a fehér ellenforradalmárok kezébe jutottak, akik azután Szibériába szállították a sivatagi utazásban megviselt magyarokat. Most barátainak és ismerőseinek, volt bajtársainak nagy részével kísértel sűrűjába az egri lemetőbe *Szirányi Tituszt*. Dr. *Szirányi Tibor* belügyminiszteri fogalmazó, volt hevesvármegyei aljegyző és alispáni titkár, valamint Dr. *Szirányi Ferenc* egri kir. járásbíró édesatyjukat gyászolják az elhunytban.

Málna-tövek, földieper-palánták

(nemes fajuk) kaphatók

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

gazdaságában, Eger, Érsok utca 1.

A kereskedők országos nagygyűlése Egerben megalakította a Magyar Kereskedők Nyugdíjgyesületét.

Október 2-án Egerben nagygyűlést tartott a magyar kereskedői társadalom. Az ország minden részéből kiküldötték megbizottaikat kereskedői testületek, egyesületek és érdekképviselőtek, sőt azok is, akik megjelenésükben akadályozva voltak, írásban jelentették be, hogy csatlakoznak az Egri Kereskedők Egyesületének országos mozgalomához, amely a Miskolci Kereskedelmi Kamara elnöke kezében áll. Illés Bélának ismeretes tervezete szerint kívánja megoldani a kereskedők öregségi nyugdíjának és agkori vagy rokkant ellátásának kérdését.

Közel háromszáz kereskedő vett részt az egri nagygyűlésen. A vonaton érkezőket a vasuti pályaudvaron a város közönsége nevében Frank Tivadar polgármesterhelyettes városi főjegyző fogadta meleg üdvözlő szavakkal. Ferenczi Károly kormányfőtanácsos, a Miskolci Kereskedelmi Kamara elnöke köszöntö meg az üdvözlést a kereskedői társadalom nevében. Az érkezők ezután az egri kartársak kíséretében a frontarcos zenekar indulói mellett vonultak be a városba. A 60. gyalogezred hősi emlékművéhez vonult ezután a menet és itt Berzy Sándor, a miskolci Kereskedelmi Társulat elnöke hazafias beszéd kíséretében helyezte el a kereskedők szép koszoruját.

A vármegyei ház disztermében 11 órakor kezdődött meg az országos fontosságú kereskedői gyűlés. Gröber Jenő az Egri Kereskedők Egyesületének elnöke meleg szavakkal köszöntötte az előkelőségeket és szívélyes hangon üdvözölte az ország kereskedőinek képviselőit, majd ismertette, hogy az egri kereskedők kiváló kartársuknak, Illés Bélának ismert tervezetét magukévává téve, országos mozgalmat indítottak a nyugdíjkérdés mielőbbi megoldására. Az ország kereskedői mindenütt örömmel fogadták a mozgalmat, amelynek eredménye a mai gyűlés és ennek egyetlen célja, hogy kimondja a nyugdíjgyesület megalakulását Illés Béla tervezetének alapelvei szerint.

Illés Béla az Egri Kereskedők Egyesületének al-

elnöke a tervezet elkészítője, az összes megjelentek viharos ovációjától kísérve állott fel ezután szólásra és általános figyelem között ismerlette részletesen is nyugdíjtervezetét. Végül előterjesztette határozati javaslatát, amely szerint a gyűlés kimondja, hogy a Magyar Kereskedők Országos Nyugdíjgyesületét Illés Béla tervezete alapján megalakítja és a részletek kidolgozására, s a gyakorlati megoldások kivételére, valamint az alapszabályok kötelezővő tételére és a nyugdíjbélyegek lerovásának mindenkire való kötelezővő tételére előkészítő bizottságot küld ki.

Lányi Márton dr. országgyűlési képviselő, a képviselőház alelnöke, az egybegyűltek lelkes eljenzése között szólt hozzá a javaslatához, mint jogászember és a kereskedők barátja. Kijelentette, hogy nagyjelentőségű a kérdés és ennek megoldására alkalmasnak és megvalósíthatónak találja az Illés-tervet. E terv szerint mindazt, amit kapnak a kereskedők a nyugdíjgyesülettől, az önellátás alapján kapják és nem kérnek semmit az államtól anyagilag. A részletekben lehetnek eltérő vélemények, de általánosságban el kell fogadni a javaslatot, hogy már most megalakítsák a nyugdíjgyesületet.

Több felszólalás után Vértes Emil az OMKE országos elnöke elismeréssel emlékezett meg Illés Béla lelkes odaadással végzett munkájáról. Kérte mint az OMKE képviselője is, hogy tekintsenek el a további vitától és teljes egyetértéssel mondják ki, hogy megalakult a nyugdíjintézet és a vezérlő bizottságot azzal a kötelességgel és ünnepi megbízással küldjék ki, hogy a kérdéseket, részleteket és a többi szükséges tennivalókat a végleges megalakulásra előkészítsék.

A gyűlés hódoló táviratban köszöntötte Horthy Miklós kormányzót. A legelső magyar embert felállva ünnepelte a nagygyűlést.

Ezután az egyes testületek kiküldöttei szólaltak fel. Hálával és szeretettel üdvözölték Illés Béla tervezetét, amely a kereskedői társadalom nagy szociális problémáját fogja megoldani. Ezután egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot és megválasztották az előkészítő vezérlő bizottság tagjait.

A gyűlés után a Koronában bankett volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Délután a kereskedők megtekintették a város nevezetességeit és a legkellemesebb emlékekkel távoztak el Egerből. A banketten résztvett delegáltak mindegyike a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a Korona világvárosi színvonaláról, az elsőrendű ételekről és a párhuzamosan figyelmes kiszolgálásról, amely Unterreiner János vezetése alatt kezdettől fogva jellemzi az egeri Koronát.

A hatvani járás mezőgazdasági bizottságának ülése.

Dr. Szigeli Pál csányi földbirtokos, a hatvani járási mezőgazdasági bizottság alelnöke, szeptember 25-én ülésre hívta össze a bizottság tagjait, amely alkalommal megválasztották a községi járadékbizottságok tagjait.

A megválasztottak névsorát az alábbiakban közöljük:

Hatvan: Elnök Báró Hatvany Endre. Tagok: munkavállalók részéről: Gábor János és Homok János, munkaadók részéről: ilj. dr. Tuzson János és Tury János.

Csány: Elnök Geczky Dávid. Tagok: munkavállalók részéről: Csöke András és Csépany Ferenc, munkaadók részéről: Gáll István és Juhász György.

Hort: Elnök Juhász János. Tagok: munkavállalók részéről: Kiss Ferenc és Czibolya János, munkaadók részéről: Juhász Dávid és Nagy P. József.

Ecséd: Elnök Buzás István. Tagok: munkavállalók részéről: Kollár István és Nagy János, munkaadók részéről: Bolla János és ifj. Könyves Árpád.

Rózsaszentmárton: Elnök Bati Ferenc. Tagok: munkavállalók részéről: Dóra János és Bati János, munkaadók részéről: Lacik János és Bati János.

Apcz: Elnök Szent-Ivány Farkas. Tagok: munkavállalók részéről: Hartmann András és Bede István, munkaadók részéről: vitéz Lévay Ferenc és Sidi Bertalan.

Szurdokpüspöki: Elnök Dr. Makra János. Tagok: munkavállalók részéről: Varga János és Kovács István kárász, munkaadók részéről: Memus József és Nyilas József.

Pásztó: Elnök Radecski József. Tagok: munkavállalók részéről: Vas István és Rácz József, munkaadók részéről: Alapi János és Wohl Sándor.

Tar: Elnök Balog Imre. Tagok: munkavállalók részéről: Nagy Mihály szép és Sándor Imre dudás, munkaadók részéről: Cseresznyes Aladár és Balogh János.

Hasznos: Elnök Varga István. Tagok: munkavállalók részéről: vitéz Marsó Bertalan és Kanyó Albert Sándor, munkaadók részéről: Illés Bertalan és Kanyó István.

Nagybátony: Elnök Sallay József. Tagok: munkavállalók részéről: Baráth Gélor és Tóth István, munkaadók részéről: Szabó Ignác és Su'yok B. József.

MODERN RÁDIÓCSODÁK ILLÉS BÉLA rádiószaküzletében

Eger, Telefon: 230

ELADÓ gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint

gyümölcsfaiskolája.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

Csillagok utja.

Fóthy János hangja légy és behizelgő. Valami ábrándosan és melankóliásan lejtő melódiája van ennek a stílusnak, mint egy Chopin keringőnek. De nem koholt és nem „költött” egyik fiúrāja sem, s a történet néha szívetfacsaróan reális. A valóság bilentyűin játszik a szerző, de olyan virtuózan és megindultan, hogy a valóságnak valami szebb, tisztultabb és igazabb mása épül fel a hangokból.

Fóthy János regényében a lira lelke a történetnek. A mese olyan széles alapokra fektetett, olyan gazdag, változatos és fordulatos, hogy ha megfosztanók ettől a mindent átitató, desztilláló és tompító liraiságtól, a kalandregények izgalmasságával és irodalmiatlanságával versenghetne. Fóthy János epikája szerencsésen olvasztotta magába a szerző irodalmi pályafutásának különböző etapjait: a költő érzékenységet és formaművészetét s a kritikus ízlését és válsztékosságát.

Az írónak sok mondanivalója van ezzel a regénnyel. Nem igyekszik a regényírás formulái szerint, hőseinek arányosan elosztani mondanivalóit, hanem előlép, s megindult, színes monológokban adja elő mély, bölcs és emberséges mondanivalóit. És mindent olyan természetesen és magától értelődően teszi, hogy az olvasó el sem tudja képzelni a regényt ezek nélkül a fájdalmas őszinte, megrázó és vigasztaló vallomások nélkül. Általában: az egész mű annyira harmónikus, kerek és keresetlen, hogy csak a természetben találunk hasonlatot számára. Olyan, mint egy érett gyümölcs vagy egy fenyőfa.

Megjelent a Singer és Wolfner Irod. Intézet kiadásában.

A hatvani járás főszolgabírájától.

3046/1938. szám.

Pályázati hirdetés.

Hevesvármegye hatvani járásához tartozó Rózsaszentmárton községben elhalálozás következtében megüresedett vezető jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma: Törvényszerű fizetés, természetbeni lakás, mely áll 4 szoba és mellékhelyiségekből és 2 hold és 1259 négyszögöl föld használat.

Felhívom mindazokat, akik fenti állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi október hó 17-én d. e. 12 óráig annál is inkább adják be, mert a későbbben érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választási eljárást október hó 20-án d. e. 10 órakor fogom lefolytatni Rózsaszentmárton községháza tanácstermében.

Hatvan, 1938. évi szeptember hó 16.

vitéz Tömösváry János sk.
főszolgabíró.

Pályázati hirdetés.

Hevesvármegye gyöngyösi járásához tartozó Ludas községben lemondás folytán megüresedett vezetőjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma: Törvény szerinti fizetés, természetbeni lakás 10 hold 525 n. öl föld használat.

Felhívom mindazokat, akik fenti állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi október hó 24-én d. e. 12 óráig annál is inkább adják be, mert a később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást Ludas község közházánál később fogom kitűzni.

Gyöngyös, 1938. október 7.

Dr. Gröber Ferenc s. k.
főszolgabíró.

**Gyöngyösi Szesz és
Borkereskedelmi R. T.**

GYÖNGYÖS

Tel: 22. Téven ház Tel: 22.

KÉSZIT rumot, likőröket csakis elsőrendű minőségben, különleges fajtákban.

Forgalomba hoz valódi, kisüstön főzött szilvóriumot, barack, törköly és seprő pálinkát, finom szeszt és borpárlatot.

A cég az évszázados Téven féle rum és likörgyár, szesz-nagykereskedés üzemét folytatja, italkülönlegességeit az egész országban ismerik.

Kérjen árajánlatot.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katrics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,
Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr.
Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társ szerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Klang Sándor

vaskereskedő
Hatvan. Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tüzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű é-
pítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempervova Eiső Magyar Né-
mesvakolatgyár kerületi
képviselete.

KORONA

nagy-
szálloda
EGGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Béla: Untermayer János

Legmodernebb Egeri káposzta-fal,
50 szobával, a gyönyörűen rendezett
szobák közepén. A napi pénzügyi
szolgálat.

Felvilágosításra vár!

Varosi Idegenforgalmi hivatal,
Eger, (V. sz. sz.)

Blumenthal Mark és fia Részvénytársaság

építőfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vételű cement, járda- és
mozaik lapok a le jár-
nyosabb árban besze-
resek.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos hozmásszónynak
csütörtökön
előteendője, hogy fekeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

amelynek pörköletű elsőrendű

kávét

kapjon franyos áron! — Denaturált
szesziválynak és kishyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközöl! —
Saját értéke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVAN I. üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel